

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2017. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 8:
РЕВИЗИЈА И СИСТЕМИ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

И - ТЕСТ ПИТАЊА

1. Контролни ризик треба да буде процијењен као максималан за неку или све изјаве, ако:
  - a) није вјероватно да су политике и процедуре ефикасне.
  - b) се не располаже са довољним бројем одговарајућих доказа,
  - c) се контроле и поступци највјероватније односе на те изјаве,
  - d) се контроле и поступци највјероватније не односе на те изјаве.

2. Технике прикупљања доказа су:
  - a) Посматрање,
  - b) Инспекција,
  - c) Записници управног одбора клијента,
  - d) Аналитички поступци.
  - e) Конфирмација,
  - f) Израчунавање,
  - g) Упити.

3. Основне врсте ревизије су:
  - a) ревизија пословања
  - b) државна ревизија
  - c) ревизија усклађености са правилима и прописима
  - d) ревизија учинка
  - e) интерна ревизија
  - f) ревизија одговорности
  - g) ревизија финансијских извјештаја

4. Етички принципи које сваки професионални рачуновођа мора да поштује су:
  - a) субјективност
  - b) професионално понашање
  - c) повјерљивост
  - d) интегритет
  - e) пристрасност
  - f) професионална оспособљеност и дужна пажња

- 5. Ризик да је ревизор дао неодговарајуће мишљење о ФИ (на примјер, позитивно мишљење за ФИ који садрже значајне погрешне наводе) назива се:**
- a) детекциони ризик.
  - b) контролни ризик,
  - c) **ревизорски ризик,**
  - d) инхерентни ризик,
- 6. Позитивно мишљење ревизора о финансијским извјештајима подразумијева:**
- a) **да су финансијски извјештаји припремљени уз коришћење прихватљивих рачуноводствених политика, које су досљедно примјењиване,**
  - b) да су финансијски извјештаји благовремено састављени,
  - c) **да су финансијски извјештаји усклађени са релевантним прописима и законима,**
  - d) да су финансијски извјештаји стопостотно тачни,
  - e) **да су финансијски извјештаји конзистентни са ревизоровим сазнањем о пословању предузећа,**
  - f) **да постоји адекватно објављивање свих значајних ствари које су релевантне за правилну презентацију финансијских информација,**
  - g) да се у објављеним финансијским извјештајима не задржи више од 5% погрешних информација, јер ревизор не може гарантовати њихову апсолутну тачност.
- 7. Аналитички поступци у фази планирања ревизије:**
- a) су најпоузданије средство за разумијевање пословања клијента и идентификацију области са потенцијалним ризиком,
  - b) непотребни су јер не могу указати на нова сазнања релевантна за утврђивање природе, времена обављања и обима осталих поступака ревизије,
  - c) **су помоћно средство за разумијевање пословања клијента и идентификацију области са потенцијалним ризиком,**
  - d) морају базирати само на финансијским информацијама.
- 8. Ревизијски поступци усмјерени на идентификацију постојања пословних догађаја са повезаним субјектима:**
- a) **су детаљне провјере пословних догађаја и стања на рачунима,**
  - b) нису прегледи записника са састанака скупштине акционара и управног одбора,
  - c) нису преглед пословних догађаја у вези са пласманима,
  - d) **су преглед рачуноводствене евиденције о великим и неуобичајеним пословним догађајима или стањима на рачунима, а посебно онима који су настали пред крај или на крају обрачунског периода,**
  - e) **нису рачунска провјера обрачуна амортизације и ревалоризације,**
  - f) нису преглед потврда салда о датим и примљеним кредитима и потврда салда од банака.

9. Приликом анализе грешака откривених у узорку, ревизор ће:

- a) свако одступање третирати као грешку,
- b) утврдити да ли конкретна ставка представља грешку полазећи од услова који конституишу неку грешку и повезујући их са циљевима ревизије,**
- c) третирати као грешку сваку ситуацију када не може да прибави очекивани ревизијски доказ у вези са одређеном ставком из одабраног узорка,
- d) третирати као грешку ситуацију када не може да прибави очекивани ревизијски доказ у вези са одређеном ставком из одабраног узорка, тек ако није извршио или био у могућности да изврши задовољавајуће алтернативне ревизијске поступке усмјерене на прибављање задовољавајућег доказа,**
- e) размотрити само квантитативне аспекте грешака.

10. Јединице узорка код нестатистичких метода узорка у поступцима суштинског испитивања (доказним тестовима салда) су:

- a) Рачуни или пословни догађаји који садрже изабрану новчану јединицу,
- b) Вриједности добијене дијелењем књиговодствене вриједности популације са величином узорка за различите нивое прихватљивог ризика,
- c) Случајно изабрани рачуни или пословни догађаји,
- d) Свака ставка унутар популације већа од унапријед утврђеног износа зависно од прихваћеног стандарда материјалности,
- e) Случајно изабрани рачуни или пословни догађаји након издвајања појединачно значајних елемената популације који ће се тестирати појединачно.**

11. Најчешћи циљ ревизије пословања је утврдити:

- a) приказују ли финансијски извјештаји резултате пословања реално и објективно
- b) послују ли одређене пословне јединице учинковито**
- c) јесу ли информације о пословању у складу са опчеприхваћеним ревизијским стандардима
- d) дјелује ли интерна контрола учинковито

12. Како се прихватљиви ниво ризика неоткривања смањује:

- a) Треба се смањити увјерење добивено доказним тестовима
- b) Треба се повећати увјерење добивено тестовима контроле
- c) Треба се смањити увјерење добивено тестовима контроле
- d) Треба се повећати увјерење добивено доказним тестовима**

13. Који од следећих поступака пружа најпоузданији ревизијски доказ:

- a) Упити о комитентовој интерној ревизијској радној скупини
- b) Провјера банковних извода које је прибавио ревизор**
- c) Провјере редних бројева наруџбеница у одјелу за набаву
- d) Аналитички поступци које изводи ревизор у пробном билансу

14. Која од следећих изјава се највјероватније не односи на предузећа чији се подаци књиже путем рачунара ,а не ручно:

- a) Случајна погрешка која је у вези са обрадом истих пословних догађаја на различите начине обично је већа
- a) Обично неовлаштене особе лакше прилазе и мијењају податке**
- b) Обично је теже упоредити књиговодствену с инвентурном вриједношћу имовине
- c) Пажња се усмјерава на тачност поступка програмирања, а не на погрешке појединих пословних догађаја

15. Предност статистичког приступа методи узорака у односу на нестатистички је у томе што статистички приступ помаже ревизору:

- a) Да процијени је ли прикупљени доказни материјал довољан**
- b) Да елиминише ризик погрешака које не произлазе из примјене узорка
- c) Да релативно умањи ревизијски ризик и значајност
- d) Да минимизира немогућност откривања погрешака и неправилности

16. Двије изјаве које се најбоље могу доказати конфирмацијом салда потраживања јесу:

- a) Потпуност и процјена
- b) Права и обавезе те настанак**
- c) Настанак и потпуност
- d) Процјена те права и обавезе

17. Негативна конфирмација салда потраживања од купаца имају слабији учинак од позитивне конфирмације салда:

- a) Јер већина купаца није вољна објективно одговорити
- b) Јер неки купци могу уписати погрешне износе салда што захтјева додатно испитивање
- c) Јер се негативном конфирмацијом салда не добива доказни материјал који се може статистички квантификирати
- d) Јер ревизор не може закључити јесу ли сви они који нису одговорили провјерили своје информације о обавезама**

18. Од ревизора „X” је затражено да пружи мишљење о примјени рачуноводствених начела у предузећу за које је ревизију био извршио ревизор „Y”. При томе ревизор „X” може:

- a) Одбити такав ангажман јер ће то сматрати неетичним
- b) Одбити такав ангажман јер неће имати довољно доказа на темељу којих може формирати своје мишљење
- c) Прихватити ангажман али се при томе савјетовати са ревизором „Y”**
- d) Прихватити ангажман али при томе написати независно мишљење без савјетовања са ревизором „Y”

19. У којем случају ревизор неће моћи издати позитиван стандардан извјештај уз објашњења:

- a) сумња у временску неограниченост пословања предузећа
- b) недоследност
- c) ревизор није сагласан са одступањем од примјене рачуноводствених начела и стандарда**
- d) наглашавање неког значајног догађаја

20. Три су основна концепта обављања ревизије. Препознајте шта од наведеног није основни концепт ревизије:

- a) значајност
- b) ревизијски ризик
- c) доказ
- d) значајке управе

III - ЗАДАЦИ

Задатак број 1.

Ваше предузеће врши ревизију финансијских извјештаја за годину завршно са 31. марта 20x7. За предузеће са ограниченом одговорности „А“ производња. Вама је повјерена ревизија сталних средстава предузећа, која обухвата:

- (a) Властито земљиште и грађевине,
- (b) Постројења и опрема,
- (c) Инвентар и инсталације,
- (d) Моторна возила.

Земљиште и грађевине су купљени у априлу 20x7 за 2 милиона КМ. Процјењивач је земљиште процијенио на 1 милион КМ и вриједност грађевина, такођена 1 милион КМ на дан куповине. Од 20x7., амортизација зграда је обрачунавана по 2% годишње на износ трошка. На дан 31. марта 20x7. Акумулирана амортизација прије ревалоризације је износила 200,000 КМ.

Овлаштени процјенитељ, којини је запослен у предузећу је недавно процијенио земљиште и грађевине на 5 милиона КМ, и то:

- (a) Земљиште на 2.9 милиона КМ,
- (b) Грађевине на 2.1 милион КМ.

Ове вриједности ће бити укључене у извјештај на дан 31. марта 20x7.

Партнер за дужен за ревизију је забринут због великог повећања вриједности земљишта и грађевина, с обзиром да су купљени 20x7., и замолио вас је да провјерите поузданост и тачност вредновања. Предложио је да би вам МСР 620 *Кориштење рада експерта* могао помоћи.

Додатно се од вас тражи да потврдите присутност и комплетност постројења и опреме који су укњижени у компјутеризовани регистар предузећа за стална средства. Регистар за стална средства биљежи опис сваког сталног средства, почетни трошак, трошак амортизације и акумулисану амортизацију. Рачуноводствена политика предузећа за стална средства капитализује само ставке преко 500 КМ.

Ваш задатак је да:

- (a) Опишите ревизијске активности које ћете провести како би сте провјерили да ли је процјењивач извршио тачну и независну процјену земљишта и грађевина.
(13 поена)
- (b) Опишите ревизијске активности које ћете провести да провјерите постојање и потпуност постројења и опреме, онако како је то унесено у регистар сталних средстава предузећа.
(8 поена)
- (c) Опишите ревизијске активности које ћете провести да потврдите да:
  - i. Су само капиталне ставке укључене у накнадне куповине сталних средстава.
  - ii. Материјалне ставке капиталних издатака нису обрачунате као трошак периода.(9 поена)

Укупно (30 поена)

Рјешење:

- (a) Треба да се направи сљедећи рад :
- i. **Потврдити** да је процјењивач **тренутни члан** односног **професионалног тијела**.
  - ii. **Утврдити искуство** које процјењивач има од **процјењивања сличне имовине** у истом географском подручју. Ако процјењивач има мало искуства, вриједноср његове евиденције вјеројатно ће бити смањена према процјени специјалисте за имовину.
  - iii. **Процјени независност** процјењивача, узимајући у обзир да ли сљедећи фактори имају утицај на објективност.
    - 1) **Да ли процјењивач има исто презиме као неки од директора. Ако никаква веза није пронађена, од директора се треба тражити да то потврде написмено.**
    - 2) **Да ли процјењивач посједује дионице компаније; ако посједује значајан дио онда његова неовисност може бити компромитирана. Ревизор треба да провјери регистар чланова.**
    - 3) **Да ли плаћа процјењивачу заједно са плаћом за било који други посао у компанији који процјењивач прими износи значајан дио процјењивачеве годишње зараде.**
  - iv. **Провјерити услове** по којима је процјењивач именован **испитивањем писма о именовану**. Услови требају обухватити циљеве и обим процјењивачевог посла, планове његове употребе и информације које се односе на претпоставке, податке и методе које ће процјењивач користити.
  - v. **Провјерити вредновање**; докуменат треба бити оригинал који је процјењивач потписао, и адреса процјењивача треба бити провјерена у телефонском именику.
  - vi. **Размотрити** да ли се **евиденције и подаци кориштени** у вредновању **изгледају поузданим**, и да ли изгледа да је процјењивач провео инструкције које су му дате.
  - vii. **Размотри** да ли су **основе** на којима је **вредновање** направљено **разумне**. Цифре сугерирају да ово може бити осјетљиво. Вредновање треба бити на кориштењу постојеће основе; база замјене трошкова не би била потврђена као већа од трнутне вриједности која се користи и база развоја трошкова би антиципирала будуће добити.
  - viii. **Размотри** да ли су **резултати** процјењивања **разумни** у односу на:
    - 1) **Процјене за другу сличну имовину у истом подручју базирани на другим клијентима са сличном имовином и цијенама које се тренутно траже за такву имовину.**
    - 2) **Да ли су промјене у вредновању сличне генералним промјенама у вредновању тржишта индустријске имовине у цјелини; требају бити прегледани национални индекси ако су расположиви.**
    - 3) **Било који значајни развоји који су се десили од датума вредновања.**
    - 4) **Било која друга релевантна евиденција ревизије.**
  - ix. **Размотрити ефекте на извјештај ревизије** уколико евиденција сугерира да би вредновање могло бити материјално нетачно. Могућ је изузетак у процјени, и у случају великог броја прецјењивања може бити захтијevano супротно мишљење.
- (b) Провео бих сљедеће тестове на постојање сталних средстава у регистрима сталних средстава.

- i. **Потврдити да је компанија испитала све ставке у регистру сталних средстава.**
- ii. **Испитати средства** концентришући се на високо вриједним ставкама и додацима. Потврдити да су прегледана средства тачна провјеравајући серијске бројеве и друге ознаке за индентификацију.
- iii. **Провјерити евиденцију средстава која стварају зараду** ради потврде да је зарада створена током године.
- iv. За нека средства, као што су моторна возила, ја бих **усагласио почетно и коначно стање** према броју средстава и према износима.

Ради провјере комплетности средстава у регистру сталних средстава, урадио бих сљедеће тестове.

- v. **Упоредио регистар сталних средстава са главном књигом** да добијем објашњења за постојеће разлике.
- vi. Провјерио да ли су стална средства која постоје заведена у регистар сталних средстава.
  - (c) Потврдио бих тачност ставки капитала/прихода према сљедећем:
    - i. **Провјерио** да ли се **политика капитализације** компаније **слаже** са законима и рачуноводственим стандардима и да ли се они стално примјењују.
    - ii. **Процијенио** да ли су **допуне** ставки у тој години требале бити третиране као **трошкови**.
    - iii. **Провјерио** да ли су ставке које коштају мање од 500 КМ биле **капитализоване**.
    - iv. **Провјерио** да ли су било који **трошкови** за поправке, трошкови мотора или трошкови сушења **треба**ли бити **капитализовани**. Урадио бих то **провјеравањем документације** за појединачне ставке (углавном високо вриједне ставке) и провео свеобухватни **аналитички преглед**, испитујући свако значајно повећање у било којој категорији трошкова.

Задатак број 2.

Вршимо ревизију финансијских извјештаја д.д. МНН за 2015. годину. Друштво је исказало слиједећи биланс стања и успјеха:

ОПИС	2014.	2015.
Опрема	10.000.000	9.000.000
Залихе	3.000.000	1.500.000
Новчана средства	1.000.000	500.000
АКТИВА	14.000.000	11.000.000
Краткорочне обвезе	12.500.000	12.500.000
Дугорочне обавезе	2.500.000	2.500.000
УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ	15.000.000	15.000.000
Губитак текуће године	(2.500.000)	(3.000.000)
Акумулирани губитак	(8.500.000)	(11.000.000)
Дионички капитал	10.000.000	10.000.000
УКУПАН КАПИТАЛ	(1.000.000)	(4.000.000)
ПАСИВА	14.000.000	11.000.000
УКУПАН ПРИХОД		5.000.000
УКУПНИ РАСХОДИ		8.000.000
ДОБИТ/ГУБИТАК		3.000.000

Ревизорски тим је провео све доказне поступке и нису утврђене значајне неправилности. Међутим, ревизорски тим мора расправити још слиједећу спорну ситуацију:

У Биљешкама уз финансијске извјештаје (биљешка број 8) Друштво је навело: „Друштво је на дан 31.12.2014. исказало укупан непокривени губитак од 11 милиона КМ. На скупштини Друштва одржаној 31.05.2015. расправљало се о покрићу губитка, али није донесена одлука о начину покрића, него је одлучено да се коначна одлука о покрићу губитка донесе наредне године, након израде финансијских извјештаја за 2015. Друштво је у 2015. остварило губитак од 3 милиона КМ, тако да укупан непокривени губитак на дан 31.12.2015. износи 14 милиона КМ“

Потребно је написати ревизорско мишљење!

ОДГОВОР;

Напомена: Ревизор мора модификовати своје мишљење додајући одјељак ради истицања значајног питања у вези с претпоставком временске неограничености пословања.

Мишљење (позитивно)

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји приказују објективно и реално, у свим материјално значајним ставкама, финансијски положај Друштва МНН на дан 31. децембра 2010. године, те резултате његовог пословања и промјене у новчаном току за годину која је тада завршила, у складу с Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Истицање питања

Без квалифицирања нашег мишљења, скрећемо пажњу на биљешку 8. финансијским извјештајима у којој је Друштво остварило губитак од 3 милиона КМ, тако да укупно непокривени губитак на дан 31.12.2010. износи 14 милиона КМ. Пошто дионички капитал

износи 10 милиона КМ, укупан капитал има негативан износ од 4 милиона КМ. Обавезе Друштва значајно су премашиле његову укупну имовину.

Те околности, уз остала питања наведена у биљешци 8. указују на постојање значајне неизвјесности која ствара значајну сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем.

